

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE PROMNA
NA LATA 2017-2019**

I. WSTĘP

Program Wspierania Rodziny Gminy Promna na lata 2017-2019 zwany dalej „Programem” opracowany został w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz. 575).

W myśl ww. ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Zgodnie z art. 176 cytowanej ustawy działania realizowane przez samorząd gminny to:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz
praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce

opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

II. DIAGNOZA

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Promnie aktualnie znajduje się 171 rodzin, w tym 69 rodzin z dziećmi. W rodzinach tych wychowuje się 142 dzieci.

Tabela Nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS

Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	17	69
2	10	53
3	5	33

4	3	21
5	2	14
6	0	0
7	1	9

Zródło: Dane GOPS

Główną przesłanką przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest bezrobocie. Poniższe dane przedstawiają powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej dla rodzin z dziećmi przez GOPS w Promnie:

Przesłanki uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej – rodziny z dziećmi

1. zdarzenie losowe	1 rodzina
2. przemoc w rodzinie	10 rodzin
3. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	15 rodzin
4. potrzeba ochrony macierzyństwa	3 rodziny
5. długotrwała lub ciężka choroba	9 rodzin
6. niepełnosprawność	5 rodzin
7. bezrobocie	11 rodzin
8. ubóstwo	26 rodzin
9. wielodzietność	19 rodzin

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej.

Opieką Przedszkola mieszczącego się w Zespole Placówek Oświatowych w Przybyszewie objętych jest 50 dzieci.

Opieką przedszkola niepublicznego „Kolorowe buzie” w Promnie objętych jest zaś 25 dzieci.

Edukacja szkolna w Gminie realizowana jest w 3 szkołach podstawowych:

PSP Promna – 104 uczniów

PSP Olkowice – 87 uczniów

ZPO Przybyszew – 135 uczniów

– łącznie 326 uczniów w Szkołach Podstawowych

oraz 151 uczniów w Gimnazjum w Adamowie

Dodatkowo wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją od przedszkola do szkoły ponadgimnazjalnej z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z posiłków w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2016 r. z nieodpłatnych posiłków korzystało 112 dzieci.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

Tabela Nr 2. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Rodzaj pieczy zastępczej	2015	2016
Rodziny zastępcze	3	3
Domy dziecka/placówki	-	-

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Promnie wg stanu na dzień 31.12.2016 r.

W/g analizy pracownika socjalnego bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zdiagnozowano w 15 środowiskach, przy czym część tych rodzin przy zapewnieniu wsparcia GOPS jest w stanie zapewnić dziecku właściwy rozwój fizyczny i duchowy, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej. Po dokonaniu dogłębnej analizy powyższych środowisk przez pracownika socjalnego należy uznać, że istnieje zagrożenie, jeżeli działania podejmowane przez Ośrodek okażą się niewystarczające, m.in. z uwagi na brak współpracy rodziny. Zatem w sytuacji zagrożenia dobra dziecka Sąd opiekuńczy może zarządzić środek zapobiegawczy w formie umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub w rodzinie zastępczej. Zadania ujęte w programie zmierzają w kierunku wspierania rodziny przeżywającej trudności celem przywrócenia zdolności do wypełnienia prawidłowych ról społecznych.

W 2016 r. w związku z wejściem w życie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu o pomoc mogą ubiegać się rodziny, które posiadają dzieci do 18 r.ż. dzieci pomoc finansową w gminie Promna otrzymało 521 rodzin – 897 dzieci. To ogromne wsparcie dla rodzin, w szczególności tych wielodzietnych. Poprawa sytuacji materialno – bytowej rodzin objętych świadczeniem 500 + zdecydowanie uległa poprawie.

Kolejną pomocą dla rodzin wielodzietnych jest „Karta Dużej Rodziny”. W 2016 roku z takiego wsparcia skorzystało 10 nowych rodzin.

III. ZASOBY

1. Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:
 - 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Promnie z siedzibą w Promnie-Kolonii
 - 2) Urząd Gminy Promna z siedzibą w Promnie-Kolonii
 - 3) Zespół Placówek Oświatowych im. W. Rosłońca w Przybyszewie
 - 4) Publiczna Szkoła Podstawowa im. T. Kierzkowskiego w Promnie

- 5) Publiczna Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Olkowicach
 - 6) Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Adamowie
 - 7) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Promnie
 - 8) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy
 - 9) Policja
2. Instytucje i organizacje z poza terenu Gminy Promna
- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białobrzegach
 - 2) Sad Rejonowy w Grojcu
 - 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Białobrzegach
 - 4) Kuratorzy Sądowi

IV. CELE PROGRAMU:

1. *Cel główny:* Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. *Cele szczegółowe:*
 - 1) Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością,
 - 2) Wsparcie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach,
 - 3) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

V.DZIAŁANIA

Wspieranie rodziny jest niezwykle angażującym procesem i wymaga podejścia interdyscyplinarnego, gdyż dotyczy wszystkich obszarów funkcjonowania rodziny. Obejmuje ono działania zorientowane na zabezpieczenie potrzeb członków rodziny, budowanie prawidłowych relacji i więzi między nimi, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego dla dzieci, zapobieganie patologiom, podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych i działań naprawczych w rodzinie.

W Gminie Promna zadania z zakresu wspierania rodziny realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Promnie z siedzibą w Promnie-Kolonii, któremu gmina zleciła to zadanie.

VI. Zadania realizowane w ramach programu:

1. Cel szczegółowy: Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

- Świadczenie pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu
- Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w art. szkolne i podręczniki
- Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych
- Współorganizowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin
- Współpraca z instytucjami i organizacjami z poza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinie.

2. Cel szczegółowy II: wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach

- Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym
- Działania korekcyjno-edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie
- Zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny

- Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez sport, rekreację i kulturę
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży
- Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny z poza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

3. *Cel szczegółowy III: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży*

- Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych
- Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień
- Organizacja zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych
- Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży
- Promowanie aktywności młodego pokolenia poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego.

Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny obejmują ponadto:

- 1) realizację rządowych programów z zakresu wspierania rodziny,
- 2) monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zamieszkałych na terenie gminy,
- 3) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka ,placówce opiekuńczo- wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zakładane rezultaty realizacji programu:

- 1) wzrost umiejętności opiekuńczo- wychowawczych w rodzinach,
- 2) poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- 3) zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- 4) wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- 5) umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- 6) rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

Sposób kontroli realizacji programu

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt przedstawia radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego o którym mowa w art. 187 ust.3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Postanowienia końcowe:

1. Źródła finansowania programu:

Źródła finansowania zadań określone są w uchwale budżetowej:

Dział 855

Rozdział 85508 rodziny zastępcze.

Wysokość środków na pozostałe lata funkcjonowania programu będą uchwalane rokrocznie przez Radę Gminy.